

Effektus = szemléltető hatás. Külső pompa, világítási trükk, satszták szereplése, felvonulások, minden, amivel a rendező leleményessége elkápráztat és sikert arat. (Kunoss Endre szerint E = hatás, foganat, siker. »Gyalulat« c. könyvből. Pest, 1835. 30. oldal.)

Effendi (Schneider) István, színész, sz. 1858-ban, *Konstantinápolyban*. Színipályára lépett 1877. júl. havában, Gerőffy Andornál.

Egedi Mari, énekesnő. (Lásd: Marcell Gézané.)

Egeni Elek, színész és sugó. 1842. máj. 6-án lépett a pályára. Munkái: »Nemzeti Színházi emlékkönyv«, Szeged, 1856., 1857., 1858. 1860. évre. »Színházi Emlékkönyv, Nagyvárad. 1858-ik évre. Neje: *Schafhüthel Antónia*, színésznő, 1853. máj. 20-án lépett színpadra.

Egér (Az). Vigj. 3 felv. Irta: Pailleuron. Ford. Fáy J. Béla. Első előadása 1888. ápr. 13-án volt a Nemzeti Színházban. Szereposztása: Moisanndné: Felekyné, Clotilde: Hegyesi Mari, Moisannd Martha Csillag Teréz, Rimbaud Pepa: Helvey Laura, Sagancey Hermine: Láncozy Ilka, Simiers Max: Náday Ferenc. Többször is felújították. Többek között 1913. márc. 31-én.

Egervári (Potemkin) Ágoston, színész, sz. 1858-ban, *Esztergomban*. Színipályára lépett 1880. okt. havában, Hubay Gusztávnál.

Egervári Ignác, kegyes tanítórendi kormányzó, sz. 1751. márc. 12-én, *Zalaegerszegen*, megh. 1809. ápr. 26-án, *Pesten*. Színműve: »Artaxerxes«, szomorú játék 3 felv. Metastasio Péter után olaszból fordította, Pest, 1793. (Magyar Színházi IV. k.)

Egervári Potemkin Ödön, budapesti egyetemi könyvtárista, sz. 1823. febr. 4-én *Nagysziván* (Sáros m.), megh. 1895. febr. 16-án, *Budapesten*. Iskoláit Eperjesen járta és Jászberényben folytatta; 1837—1839-ig Egerben tanult. Eleinte papnak készült, de

nem érzett sok kedvet hozzá. Szülei elhalálása után Roskoványi Ágost kanonok, aki egyideig gyámja volt, megvonta tőle a szokott segítyt, mire egy szép napon beállott színésznek az éppen Egerben működő Ujfalussy Sándor és Balla Károly színigazgatók társaságához. Nyolc évet töltött jóban-rosszban e rögös pályán és ezen idő alatt »Udvari« névvel szerepelve bebarangolta az egész országot és csaknem minden szerepkörre felhasználták. 1848-ban honvéd. 1849-ben (dec. elejétől 1850. jún. elejéig) ismét színészkedett. Volt Tatán, Győrött, és végül Egerben befejezte működését. Színészeti cikkeket írt a »Színházi Látesőbe« (1863), a »Világ Krónikába« (1886). »A magyar színészet 1848—49-ben« címmel. Az ő buzgólkodásának köszönhető Déryné naplójának létrejötte. Színművei: »Thurzó János«, tört. dráma 5 felv. Bem. 1868. márc. 22. Nemzeti Színház. »Petőfi« tört. látv. szmű 5 szakaszban. Zen. szerz.: Jakóbi I. Bem. 1873. Budai Színkör. »Petőfi és Bem«, látv. szmű 4 képben, tört. csoportozatokkal, zenéje: Nikolics és Allagától. Bem. 1886. júl. 10. Budai Színkör. (Ezt a darabot Molnár György rendezte nagy bravurral, csataképekkel, a nyitott színpad kapuján a Gellérthegyre való kilátással.) »Petőfi élete és halála«, tört. szmű dalokkal és néma képekkel, 4 szak. 1891. szept. 2. Budai Színkör. »Szodoma és Gomorra«, látv. színmű 4 felv. 1873. Városligeti Színkör. »Az avari árva«, szmű 4 felv. 1874. vidéken. »Ki lesz a szolgabíró?« szmű 4 felv. 1874. vidéken. »Bernát Gazsi és a nemzet bároja«. Életkép 3 felv. 1875. Budai Színkör. Zenéjét írta: Káldy Gyula. »Kolumbusz Kristóf (nem került színre).

»Egész világ!« — kiáltja a vidéki ügyelő a társalgóban, vagy az öltözők folyosóin, ha az egész operett-együttes jelenése következik. (A hívó szóra természetesen büntetés terhe mellett mindenkinek be kell menni a színpadra.)

Egész világ meg a hajdu. (Idézet a »Cigány« c. népszínműből.) Mikor a színész valamely pletykának látszó hírről kérdezi, hogy kit mondjon, ha a forrást kérdezik, azt felelik neki: »Az egész világ meg a hajdu.«